

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

A kormány lemondott.

Nincs kibontakozás.

A vajdó politikai válságnak a mai napon új fejezete támadt: a kormány ma délben tartott minisztertanácson elhatározta, hogy beadja lemondását, kérve a királyt, hogy szeptember 28-ig új kormányt nevezzen ki.

Hogy mit hoz a jövő, azt tudni nem lehet. Egy azonban bizonyos. Ez pedig az, hogy a hosszú válságból való kibontakozás egyetlen lehetősége a függetlenségi párt követéseinek elismerésén alapszik.

A mai politikai eseményekről egyébként a következő távirati értesítéseket kaptuk:

Budapest, szeptember 22.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel Bécsből visszaérkezett Budapestre és néhány órával később már minisztertanácsai elé terjesztette két napos bécsi tanácskozásának eredményét. A kereskedelmi minisztérium tanácsstermében délelőtt tizenegy órakor kezdődött ez a nevezetes minisztertanács, amely elé olyan rendkívüli érdeklődéssel nézett az egész politikai világ. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter már 10 óra után minisztériumában volt, ahova fél óra alatt az összes miniszterek megérkeztek. A minisztertanács

jegyzőkönyvét Márffy Albin miniszterelnökségi államtitkár vezette.

A minisztertanács ideje alatt a kereskedelmi minisztérium előtt az újságírók és képviselők nagy csoportja vitatta a helyzetet, amelyről a legkülönbözőbb és legellentmondóbb hírek kerültek forgalomba. A kormányhoz és különösen Wekerle Sándorhoz közelálló körökben a miniszterelnök két napos bécsi tárgyalásából már a helyzet javulását következtetik és rámutatnak arra, hogy Wekerle tárgyalásai már érdemben foglalkoztak a magyar válsággal, illetőleg a katonai kérdések megoldásával és a készfizetések fölvételeivel. A miniszterelnök tárgyalásainak tartalmáról szenzációs információt közöl az „Egyetértés” mai reggeli száma, amikor azt írja, hogy a miniszterelnök a király elé terjesztette, hogy a régi szabadelvű párt kilences bizottsági program végrehajtása és a készfizetések fölvétele ellenében a kormány hajlandó a bankszabadalmat teljes tiz esztendőre 1921-ig meghosszabbítani.

A kibontakozás lehetősége.

Ezzel a hírrel szemben Kossuth Ferenc környezetéből azt hangsúlyozzák, hogy a mai minisztertanácsnak csak az volt a feladata, hogy a miniszterelnök bécsi tárgyalásai alapján megállapítsa, lehet-e új bázist találni a kibontakozásra vagy sem, miután pedig az eddigi hírek

azt mutatják, hogy olyan engedelmények, amelyek a függetlenségi párt szempontjából elfogadhatók a kibontakozás alapjául, nem érhetők el, Kossuth Ferenc és a függetlenségi párt a konzekvenciákat levonva ellenzékbe fog menni.

A minisztertanácsban a kiszivárgó hírek szerint, Wekerle Sándor miniszterelnök részletes jelentést tett a bécsi tárgyalásokról és királyi audienciájáról. Előadásának legkiemelkedőbb része az volt, hogy a király ismét Wekerle Sándort bizta meg a kibontakozási tárgyalások folytatásával és hogy Bécsben nagy súlyt fektetnek arra, hogy a tárgyalások kellő körültekintéssel és alaposítással folytattassanak.

Ezek a tárgyalások nagyon hasonlítanak a válság elposványosításának kísérletéhez. A függetlenségi párt azonban nem hajlandó elfogadni olyan megoldási módot, amely az önálló jegybanknak 1911-re való fölállítását bármilyen módon elkerülni akarná. A királynak azt az álláspontját, hogy a paktum haladéktalan megvalósítását kívánja, ez a csoport helyesli, azonban emellett ragaszkodik az önálló bank felállításához.

Nézze meg a FEKETE kirakatait.

“Emlékeim”-ből.

(A debreceni magyar színészek Fiumében.)

Irta: Mándoky Béla.

I.

1887-ben történt, midőn a vidéki színházak először hozták divatba az áldatlan szünetet, az akkori színészek nagyon megbotránkoztak ezen az újításon, mert a hat heti időre „gáge”, azaz fizetés nem járt!

Elhatároztuk néhányan az akkori debreceni színház tagjai (Mándoky, Mándokyné, Rónaszéky, Rónaszékyné, Rostagni Irén, Loscsarekné), hogy megnézzük Fiumét, a magyar tenger kikötővárosát.

Önnét kirándulunk majd „Abbazia”, „Valcska” és Ikkába, élvezni a pazar természet szépségeit és megfürdünk az „Adria” hűs hullámaiban.

Julius 25-én indultunk Debrecenből a gyorsvonaton Budapestre. Másnap reggel már utban voltunk Fiume felé.

Az utam Siófokig nagyon kellemes volt, mert egy kedves volt tagommal, — a vidék legelső drámai művésznőjével, Hunyady Mar-

gittal (egy pár éve, hogy elhalt, mint a Víg-színház első művésznője) és testvéreccsével, Hunyady Józseffel találkoztunk, kit én neveltem a színpályára (társulatomnál kezdte a színészetet és 6 év alatt kiváló színésszé lett) akkor már a budapesti Népszínház fiatal baritonistája volt.

Utközben megeredt a társalgás... beszélgettünk a színészetéről... akkori visszásságokról, a magyar vidéki városokról és azon elszomorító hanyatlásról, melyben a vidéki drámai színészet pangott. Hunyady Margit így folytatá beszédét:

— Ne esodálkozzék barátom, hogy ha a drámának manapság nincsen közönsége! Ez azért van, mert nincsenek drámai színészek! A mostani nemzedék a könnyű győzelmekeket szereti, a komoly muzsa háládatlan. Az operette-cultus frivolitásával háttérbe szorít mindent! — Csak azokat a darabokat keresi és kedveli a közönség, melyben mulat, nevet és amely érzelmeit csiklandoztatja és a közönségnek igaza van!

— Lehet kedves barátném, mondám, de ez nem tarthat sokáig... a valódi szépnek, nemesnek, igaznak győzni kell, lesz még a

mi számunkra is napfény! A magyar közönség tiszta izlése visszatér! csak neveljen a vidéki színészet néhány kiválóbb drámai színészt... Színészt, aki nemes ámbitióval, lelke odaadó erejével emelje fel az elhanyagolt drámai színészetet.

Ezután áttértünk beszélgetésünk fonálában a vidéki városokra! — Margit nagyon kiemelte, hogy Arad művelt közönsége megváltozott, a mostani közönség mindig nagy számmal látogatja a drámai előadásokat, és valódi élvezetet talál benne! Egy „Vasgyáros”, „Medea”, „Antonius és Cleopátra”, „Vasember” mindig telt házak előtt és a színi évadban többször adattak!

— Hát Kolozsvár, mondám?! E művelt nagyközönség föltélen hódolója a tragédiáknak! fájdalom jelenleg csak két város kultiválja a komoly muzsát...?

— No meg Debrecen! mondá Margit!
— Nálunk is kedves barátném eltűnt a régi szép idő! „Nebánt virág”, „Suhanc”, „Báránka” ez most a jelszó. E pillanatban a Conduktor elkiáltja:

— Siófok! a vonat megáll, a beszélgetés megszakad és a két kedves ismerős

Világhírű „Hábig” kalapok Aszmann Ferencz
uridivat üzletében, városházzal szemben.

Vörös László a kereskedelmiben.

A minisztertanács előtt érdekes látogatója volt a kereskedelmi minisztériumnak. Megjelent Vörös László, a Fehérvári kormány minisztere és hosszas tárgyalást követően Ferencel. A látogatás nagy szenzációt keltett politikai körökben, utóbb azonban az a hír terjedt el, hogy Vörös László vicinálisügyek miatt jött a miniszterimba.

Nincsen kibontakozás.

A minisztertanácsban Kossuth Ferenc kijelentette, hogy Wekerle kibontakozási tervét nem fogadja el, s ez volt az oka annak, hogy a minisztertanács már ma elhatározta lemondását. Az elhatározásra nagy befolyással volt Justh Gyula képviselőházi elnök állásfoglalása, amelynek értelmében úgy határozta, hogy a szeptember 28-ikán összeülő Házban szavazással fogják provokálni a képviselőház állásfoglalását a bankkérdésben.

A minisztertanács egy órákor ért véget. A miniszterek együtt távoztak, egyedül Wekerle Sándor maradt ott.

Az újságírók ama kérdésére, mi lesz most? Andrassy azt felelte:

— Nem tudom. Mi lemondunk.

A kormánylemondás.

Félhivatalosan jelentik, hogy a minisztertanácsban a sürgős folyó ügyek elintézése után Wekerle előterjesztette a közös miniszteri tanácskozások eredményét, továbbá referált a Bécsben folytatott tanácskozásokról. Hosszas, a politikai helyzetről folytatott tanácskozás után elhatározták a lemondást, a kormány felmentését azzal kéri a királytól, hogy az új kormány kinevezését még szeptember 28-ig, a képviselőház összeüléseiig tegye meg. A minisztertanács megbízta Wekerlét, hogy a királynál, mint eddig is, szorgalmazza a végleges döntést, mert a jelenlegi kormánynak lehetetlen további parlamenti vállalkozásokba belemenni.

Wekerle Bécsbe megy.

A minisztertanács két óra hosszáig tartott. Wekerle miniszterelnök holnap, de

legkésőbb pénteken Bécsbe megy audienciára a király elé, magával viszi a kormány lemondását. Politikai körökben általános a vélemény, hogy a király újra ezt a kormányt nevezi ki és megbizta a paktum végrehajtásával.

A Debreceni Mezőgazdák Keresk. Társasága

Az alkotmányos korszak kezdete, vagyis 1867 óta hazánkban minden téren tagadhatatlanul jelentékeny a haladás. Gazdasági téren különösen figyelemre méltók óriási vasúthálózatunk, kitűnő közutaink, szabályozott folyóink, nagyszámú ipari vállalatunk, gazdag pénzügyeink stb. stb. Mindezekkel szemben azonban még mindig igen sok a kívánni való az alsóbb néposztályok anyagi és szellemi előbbrevitele ügyében. — Még mindig támogatásra, irányításra szorulnak a nemzet gerincét képező kisgazdánk, hogy a szabad versenyben járatlanságukat a tapasztaltabbak, a gazdaságilag erősebbek, szóval az „élelmesebbek” ki ne használják. Tárgyi agos szemlélet előtt az is világosan áll, hogy a gyáripar szédületes fejlődésével, mindig kisebb térre szorul a kisipar, sőt egyes iparágak teljesen megszűnnek. — Így van ez a természetben is; mennél nagyobb a fa, annál nagyobb az árnyéka. — Szóval azért, mert virágzó pénzügyeink és nagy arányokban fejlődő gyáriparunk van, nem kell azt hinnünk, hogy gazdasági téren rendezett viszonyaink vannak.

Az ellentétek megszüntetése és a szélsőségek áthidalásán intézményeink egész sorozata működik. Ilyen vállalatot látok a Debreceni Mezőgazdák Kereskedelmi Társaságában is. Mezőgazdáinkhoz intézett körlevelében a gépeket illetőleg két főcél tűzött maga elé. Ezek: a közvetítő kereskedelem kiküszöbölése és jó minőségű áruk forgalomba hozása. Kell, hogy cél legyen azonban a mezőgazdasági gépek és eszközök megkedveltetése is, hogy így azok mennél nagyobb mennyiségben kerüljenek mindenféle változatban gazdáink kezébe. Ennek pedig egyedüli módja, hogy időnként a kisgazdák körében használatos gépek és eszközökből munkaközben bemutatást kell csinálni. Nagyobb, tanultabb gazdáink e nemű szükségletet kielégíti az európai szaktekintély igazgatása alatt álló gazdasági akadémia, a kisgazdák céljaira pedig felhasználható a Hatvan-utca végén levő s már a közel jövőben amugy is mint a beruházásokkal megnyíló állami gazdasági népiszkola.

A hajlandóság meg van gazdáink kö-

rében a gazdasági gépek beszerzésére. Erre kényszeríti őket a drága munkás viszonyok, a jelentékeny közterhek és a gyenge termékek.

Sohol és soha annyi visszaélés nem történt, mint az ügynökök útján eladott gazdasági gépek vételénél. Számátalan kisgazda fizette rá vagyonát az ügynököktől vásárolt gépekre. Ha tehát gépértékesítő-szövetkezetek alakulnak, azok mindig a számtalan visszaélések következményei s mint ilyenek, elismerésre és támogatásra méltók. — Igaz, hogy a szó alatti társaság a „szövetkezet” kifejezést kerüli, de azért valószínű, hogy mint Társaság is képes azon előnyöket nyújtani, amiket a hasonló célból alakult szövetkezetek megadnak. Ebben a tekintetben utalunk a nyugatmagyarországra, magyar-óvárra, temesvárra stb.

Felvette a Társaság működési körébe a mezőgazdasági termények értékesítésének és a vetőmagvak beszerzésének a közvetítését is, mi célból mintaraktárt rendez be. Ez különösen a jó és megbízható vetőmagvak beszerzése szempontjából igen megbecsülendő és gazdaközönségünknek a legmelegebben ajánljuk figyelmébe.

Ugyancsak működési körét képezi az évnegyedenként rendezendő borvásár is. — Ezen üzletágról a legközelebb rendezendő borvásár alkalmából részletes ismertetést hárunk. Addig is felhívjuk városunk és vármegyénk gazdaközönségének figyelmét a Társaság gróf Degenfeld-téri raktárának megtekintésére.

Részletes tájékoztatásért az érdeklődők forduljanak a debreceni gazdasági egyesület titkárához, Rácz Lajos urhoz.

Péterffy József.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Könyvtárnok választás a kollegiumban.

Annak a nagy és általános mozgalomnak, mely már hetek óta élénk érdeklődésben tartotta a kollegium ifjúságát a könyvtáros választást illetőleg, tegnap délután vége lett. Ugyanis tegnap 22-én délután tartotta a „felsőbb tanulók olvasó egylete” alakuló közgyűlését s választotta meg tisztikarát. A felsőbb tanulók olvasó egyletének tisztségei között egyik legfontosabb a könyvtárosi állás és pedig azért, mert ez bizonyos javadalmasával is jár s innen magyarázható meg az egyes pártoknak az az akadályt nem ösmerő törekvése, mellyel jelöltjük iránt viselkednek. Amint már régebben is jeleztük két párt állott egymással szemben: Debreczen István 4. th. és Takács Imre 3. th. pártja.

Az alakuló gyűlés d. u. 2 órákor kezdődött. Előzőleg Debreczeni István párthívei — a lila jelvényűek — a „Bika” disztermében gyűltek össze, honnan háromnegyed 2 órákor — mintegy százan — négyes sorokban, jelöltjük folytonos éljenzése mellett vonultak a választásra. A gyűlésen Erdős Károly főisk. szenior elnökölt. Az alapszabályok ide vonatkozó részének felolvasása s egyes jelentéktelenebb ügyek elintézése után az elnök elrendelte a titkos szavazást. Mielőtt a szavazást megkezdték volna, Takács Imre párt-hívei látva az ellen-párt többségét, bejelentik jelöltjük visszalépését. Miután az alapszabályok értelmében a szavazatbontó bizottság a visszalépést nem acceptálta, a szavazás megkezdődött.

Négy órákor hirdette ki a bizottság az eredményt, mely szerint Debreczeni István 4. th. 143 szótöbbséggel választott meg könyvtárosnak.

A megválasztott könyvtárnok megköszönve híveinek bizalmát, biztosítva ügyövéit, mint ellenfeleit megbízatásának pontos és becsületes végrehajtásáról, állását elfogadja.

leszáll. Nehány pere múlva a vasparipa tovarobog a szép Balaton vidékén. Előttünk a csendes méltóságos királyi tó egész fenségében, a tó felett a hegyormon kéklik a „Tihanyi apátság”. Majd a távol ködében feltűnik „Csobáncz” „Tátika” „Somló” györrü panorámájával!

A képzeletben megnépesülnek e szikla fészkek! látom lakóit délceg, lovagias őseinket, kikről annyit regélt koszosunk „Kisfaludy Sándor.” A költő műve él még! fülünkbe eseng dalos szava:

„Új mellém kandalóhoz
Föl van szitva melege...
Csobáncz várról édeskedves
Im halljad egy agg regel...”

De a vár lakói a kedves költővel együtt rég porladoznak.

Egyszerre csak elfordul a déli vasut vonala! elhagyjuk a szép „Balaton Vidékét” nem sokára elérjük Nagykanizsát, utánna Zákányt és már este hat órákor Zágráb magaslak ki gyönyörű fekvésével. Épületei közül komoly méltóságában emelkedik ki a nagy székesegyház.

De itt nem állunk meg kedves olvasóm,

hanem repülünk tovább keresztül az óriási Karszhegységen és hajnalban már madár távlatban látszott Fiume, az isztriai partok.

Mint parányi fecske fészkek a sziklaközhöz tapadva: „Abbázia”, „Voloska”, „Ikka”. Reggel 6 órákor már Fiumében voltunk. Az ut meglehetősen összetört bennünket; alig pihentünk két óráig, hamar felkászolódtunk, hogy feltaláljuk a hírmondót, ki néhány nappal előttünk érkezett meg, a kedves Loesareknét, kit az egész világ Loesi mamának nevezett.

Fiume nagyon szép, kellemes város, sőt mondhanám impozáns hatást kelt a szemlélőben. Nagy épületeivel világ városra emlékeztet. A kikötőben (molo) száz meg száz hajó ki és berakodik! Sürgés-forgás, lázas munka mindenütt! Legtöbbnyire olaszul beszélnek, a velencei táj-szólás szerint. — Azután horvátul, egy-egy német szó is hallatszik; sőt meglepetésemre még magyarul is beszéltek!

Hogy minő hatást szült bennem a magyar szó hallása — azt leírni nem tudom! Utánok mentem mint a gyermek és kísérem őket egy negyed óráig! (Folytatjuk.)

Valódi hollandi tulipán- és jáczint-hagymák, ugyszintén szobai dísznövények nagy választékban kaphatók

Paczelt Jánosnál

Piacz-utca 28-ik szám.
Kertészeti:
Ferencz József-ut 6. szám.

Homokkertiek beadták felebbezésüket. Ismeretes az a mozgalom, amely a homokkerti református lakosok körében indult meg a hatodik református templom építésének helyét illetőleg. A homokkertieknek az a kívánságuk, hogy a presbyterium határozatának ellenére, az új templomot ne a városban, a Varga-utcai részen, hanem a Homokkerten építsék fel. Ebben az ügyben a homokkertiek tegnap adták be felebbezésüket.

Választás a főiskolai gyorsíró körben. Tegnap tartotta meg a főiskolai gyorsírói kör alakuló közgyűlését. Elnök lett: L. Sinay Gábor 1. jh. Jegyző: Kovách Elemér 1. jh. Pénztáros: Peleskey Sándor esküdt felügyelő. Könyvtáros: Roncsik Jenő 2. jh. Tanfolyam vezetők: Vass Károly 2. jh. Sinay Gábor 1. jh. Kovách Elemér 1. jh. Választmányi tagok lettek: Osváth László, Osváth Pál, Bacsonyi Sándor, Révész Lajos, Hadadi István, Koilonay László.

Választás a kollégiumban. A „Debreceni Akadémiai Athléta Klub” tegnap délután tartotta meg alakuló közgyűlését. Elnök lett egyhangulag Roncsik Jenő 2. jh. Alelnök: Nagy Eadre 1. jh. I. titkár: Dávid Miklós 2. jh. II. titkár: Csiky Béla 1. jh. Pénztáros: Széchenyi István 4. th. Ellenőr: Kollonay László 4. th. Jegyző: Fábian Károly 1. jh. Választmányi tagok a teológiáról: Szücs Lajos, Masáth Ferenc, V. Kovács Lajos, Tuba András, Oláh István, Danesházi Sándor. A jogakadémiáról: M. Dózsa István, Vargha Kálmán, Borsody József, Lóbióvics József, Kovách Elemér, Osváth Pál.

Fabricius ezredes meghalt.

Fabricius Győző vezérőrnagy ma reggel Budapesten meghalt. Egy, az események kavarogó örvényéből történelmi nevezetességre jutott katonája teteme fölött zárul be a kopersó födele. A magyar alkotmánynak fegyverrel való üldözése, a képviselőháznak erőszakos szétverése foglaltatik a Fabricius névben.

Ötvenöt éves volt. Kartársai azt beszéltek róla, hogy vitéz katonája volt. Jó pajtás volt s humánus alárendeltjeivel szemben. Most, ravatalánál állva, inkább emeljük ki a jót s nemzete ellen való eselekedését átengedjük a történelemnek, amely hivatva van, hogy eselekedetéről bírálatot mondjon és sorakoztassa az enyhítő körülményeket, amelyek őt, a katonát, a felsőbb parancsnak engedelmességre kötelezett végrehajtóját, érdeme szerint állítsa a jövőben nemzedék elé.

De maga a tény, amelynek eszköze volt, a maga borzalmasságával örökéletű s biztosítja a halhatatlanságot az ő nevének is, ha halhatatlanság illeti meg azt, aki Diana templomát felgyújtotta.

Fabricius, akit idegbaj gyötört már régen, 55 éves volt. Nem régen szabadságot kaptak éppen súlyos idegbaja miatt. Pozsonyból, ahol előbb állomáshelye volt, Kaltleitenge-

benbe vonult gyógyulást keresni. Onnét került aztán Budapestre, a Ringer-féle szanatóriumba, ahol ma reggel meghalt. Agyszélhűdés érte már tegnap este, mely az éj folyamán kétszer megisméltődött oly erősen, hogy a leggondosabb kezelés meg nem menthette.

A királyt Fabricius elhunytáról táviratban értesítették.

A hadtest-parancsnokság intézkedett Fabricius temetéséről. Valószínű, hogy elszállítják Budapestre.

Irodalom, művészet.

Sóhajok háza.

Sóhajok háza lett a mi házuk,
Benne örök a gond, méla bánat.
Örökös gyász sötét-színű fátyla
Vonta sötétre fehér szobánkat.
Nap nem nyugszik soha le anélkül,
Hogy ne látna bús, könyező szemet...
Van még hajlék, ahol megsiratnak,
Van még, aki engem is szeret!

Mig virrasztva egyedül bolyongok,
A cifra város jéghideg kövén,
Eszembe jut felnöveledő dajkám,
En jó anyám, ki messze él szegény,
Ki aggódva tölti éjszakáit
S imába fonja az én nevemet...
Van még, aki én reám is gondol,
Van még, aki engem is szeret.

Jaj, ha könyvem mind arannyá válna.
Az a sok könyv — csengő, szín arany!
Be más volna nékem is az élet,
Tán nem lennék ily boldogtalan.
Nem. Drágább mégis csak e könyvek,
Megváltani arannyal nem lehet...
Két szememből még hullnak a könyvek,
Van még, aki engem szeret!

Van még nékem kis menedékváram,
Reszkető kéz, mely áldón átkarol.
Valakinek fáj a vergődésem
S álmokat szőnek rólam valahol.
Visszatérek még e fehér házhoz,
Az útam, tudom, hogy ide vezet,
Honnan régen elragadt a vágyam,
Hol él még, aki engem is szeret.

Uram, áldd meg áldó két kezeddél
Megrokkant, hű, két szelid eseléded.
Öreg házuk két síró lakóját,
Kiket megtört, letiport az élet.
Töröljed el homályos szemükről
Az értém hulló drága könyveket...
Áldd meg Uram, két síró eseléded,
Kiket szívem oly nagyon szeret.

Nagy Ferenc.

Ingyen kapja lapunk minden előfizetője a „Debreceni Képes Kalendárium”

Debrecen és Hajdu megye leggondosabb címtárát tartalmazó, diszesen bekötött képes nagy naptárt. o

A halálba kergetett főhadnagy.

Virágh Lajos öngyilkossága.

Ujabb részletek.

Bűnvizsgálat az uzsorakirály ellen

Tegnap lapunk távirati rovatában megemlékeztünk Virágh Lajos huszárfőhadnagy öngyilkosságáról. Virágh Lajos aradi illetőségű volt. A 16-ik huszárezred tisztii állományába tartozott, szolgálattételre azonban a debreceni 7-ik számú huszárezredhez volt vezényelve. Virágh Lajos három hét előtt érkezett Budapestre hat heti szabadsága töltésére. Az Egyetem-utcai Erzsébet királyné-szálloda második emeletének 35-ös számú udvari szobáját bérelte s három hét óta állandóan ott tartózkodott.

Virágh már régebben készült öngyilkosságra. Asztalán állandóan az öngyilkossági revolvere, melyre ki volt téve a küszöbön levő tragédiában a döntő szerep volt szánva. Viselkedése azonban esőppet sem árulta el, hogy öngyilkosságra készült vagy olyan bajok bántanak, melyek sulyos gondokat okoznak neki. Rendes, szolid életet élt s egy vidéki színpadon ismerősén kívül, aki elkísérte őt a városba is, alig érintkezett emberekkel. Barátnője naponként meglátogatta s együtt szoktak rendszeresen a nap folyamán sétálgatni. Így volt ez kedden délelőtt is, az öngyilkosság napján. A séta után Virágh elvált barátnőjétől és betért az Egyetem-utca 5. szám alatt levő Maró Szofronius fodrászüzletébe, hol rendszeren borotválkozni szokott. Az üzlet segédje, Kovács József, aki még Debrecenből ismerte a főhadnagyot, borotválás közben megkérdezte:

— Főhadnagy ur, meddig marad még Budapesten.

Virágh kesernyős arccal válaszolt:

— Azt hiszem ma délután két vagy három órákor végleg elutazom.

Távozás közben még visszafordult s megigazította haját a tükör előtt, majd mosolyogva megjegyezte:

— Csinosan akarok Pestről eltávozni!

A fodrászüzletből egyenesen a szobájába ment, hol délután két óráig levelek írogatásával töltötte az időt. Összesen hét darab levelet írt, ezekből egy a törparancsnokságnak, egy a IV. kerületi kapitányságnak, egy Aradon lakó édes apjának, a többi négy ismerőseinek szól. Ezek között van barátnőjéhez intézett levele. A rendőrség számára hagyott levélben elmondja, hogy uzsorások hálójába került s mivel adósságait nem tudja rendezni, kénytelen a halált választani. Együttal kéri a rendőrséget, hogy kiméletesen tudassa apjával öngyilkosságát. A levelek megírása után levetkőzött, ágyba feküdt s délután két óra körül agyonlőtte magát.

Az öngyilkos katonatiszt halála előtt anyjához írt levelében arra kérte anyját, hogy halálát bosszulja meg Meller Egyed pénzügynökön, ki őt a sirba rohamlépésbe sietette.

Meller Egyed pénzügynök neve nem ismeretlen a budapesti rendőrség előtt. Évek óta tartó uzsoráskodása állandóan foglalkoztatja a rendőrséget, úgy hogy komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy egyszer radikálisan a körmére koppantanak ennek a jeles urnak, ki ellen mos is igen sok bűnügyi eljárás folyik Csövek Sándor rendőrfogalmazónál.

Az eddigi följelentések érdekesen vilá-

Tisztelettel értesitem az előkelő hölgyközönséget, hogy a párisi elsőrangú cégektől beszerzett őszi és téli modellekkel, melyek salonomban rendelkezésére állanak, megérkeztem.

VANGER SÁNDOR

női divatszalon, Batthyányi-utca 1.

gitják meg Meller pénzszerzését és „műveleteit”. Nagy hangu hirdetések után ő a pénz kint a megszorult embereknek, kik-től azután előzetes utánjárás és költségek címén hol nagyobb, hol kisebb előlegeket vesz fel. A pénzkölesönökből rendszerint semmi sem lesz.

Egyrészt azért, mivel a felet rendszerint elutasítja azzal, hogy a pénzintézet „nem találta az aláírását és a kezéseket jónak”, másrészt, mivel oly lehetetlen aláírásokat kíván a jó kölesönkérőtől, hogy ezekbe tisztességes gondolkodású ember — ha csak nem életunt — nem mehet bele.

Egyik másik feljelentő arról panaszkodott, hogy Mellertől az aláírt összeget sohasem kapta meg. Rendszerint az aláírt összegnek csak a nyolcadrészét kapta meg készpénzben, a többit pedig üres dobozok, kefeáru, vagy értéktelen szövetkezeti részvényekben.

Meller ellen most egy újabb súlyos feljelentés érkezett a rendőrségre.

A följelentést egy külföldi gyári cég helybeli képviselője tette Meller ellen, hogy a cég nevére hamisított váltókat hozott forgalomba. Mellernak büntőrsége volt a manipulációban Kolosch Ferenc, a külföldi cég prokuristája, ki, amikor a hamisítás kiderült — külföldre menekült a letartóztatás elől. — A magáról megfélemlített cégvezetőt nyomban utólrta a sors keze. Welsben letartóztatták és kihallgatták. Vallomásából tudta meg a rendőrség, hogy Meller milyen módon vitte belé a bűn elkövetésébe.

*

Budapesti tudósítónk táviratozza: Meller Egyed pénzügynök ma önként jelentkezett a rendőrségen és előadta, hogy az öngyilkos által ellene emelt vádakból semmi sem igaz. Virágh Lajossal neki csak anyai összeköttetése volt, hogy általa kölesönt akart szerezni. Az előzetes költségekre át is adott 58 koronát, de a kölesönszerzés nem sikerült.

A rendőrség vizsgálatot indított, hogy a pénzügynök állításai mennyiben felelnek meg a valóságnak.

Érdekes, hogy Virágh Lajos mikor báránójának, Nógrádi Gizi kabaréművésznőnek panaszkodott, hogy anyagi zavarok miatt öngyilkos lesz, Nógrádi nagyobb kölesönt akart adni neki, de Virágh a pénzt nem fogadta el, hanem másnap agyonlőtte magát.

UJDONSÁGOK.

A kaszinó új helyiségben.

A Lamprecht palotában.

A Debreceni Első Takarékpénztár nagyarányú építkezése a Kosuth és Piac-utca sarkán, a jövő év tavaszán fog megkezdődni. Hatalmas modern palotát emelnek a mostani épület helyére, ami a város piac-utcai részeinek szépségét és nagyvárosias voltát nagyban fogja emelni.

Az építkezés, illetőleg a jelenlegi épület lebontása az urikaszinó helyiségváltóztatását tette szükségessé.

A kaszinó választmánya ma délután tartott ülésén foglalkozott a dologgal és elhatározta, hogy ideiglenes helyiség gyanánt a Lamprecht-féle piac-utcai palota egész utca-

felőli első emeleti részét bérel ki és rendezi be a kaszinó céljaira.

Ez a helyiség csak ideiglenes lesz. Két évre vette ki a kaszinó és a jövő év február elsején költözik át. 1912-re már készen lesz az új palota, melyben tudvalévően a kaszinó számára fényes és modern helyiségeket rendeznek be. Ez aztán állandó és valóban méltó hajléka lesz ennek az előkelő egyesületnek.

— Számonkérőszék a megyén. A vármegye számonkérőszéke tegnap délelőlt ülést tartott Weszprémy Zoltán főispán elnöklété alatt. — A szék mindent rendben talált.

— Küldöttség a polgármesternél. A vasutasok árvaházat akarnak alapítani. Az intéző bizottság tagjai ma délelőtt a polgármesternél jártak s kérvényt nyújtottak be az iránt, hogy engedjék meg nekik az általános gyűjtést a gyermeknapok mintájára szeptember 30 án és okt. elsején. A polgármester a legnagyobb jóindulatáról biztosította a küldöttséget.

— Fémipari szakiskolai ülés. Oláh Károly tanácsnok elnöklété alatt tegnap délelőtt 11 órakor ülés volt a városházán. — A fémipari szakiskola felügyelő-bizottsága ülésezett. Örvendetes tudomásul szolgált az előadó azon jelentése, mely szerint a szakiskolai építkezéseket még az idén megkezdik. Ugyancsak örömmel vették tudomásul azon miniszteri leiratot, mely 16 továbbképző tanfolyam felállítását rendeli el. Dóczy Gedeon ipariskolai igazgató beterveztette azok neveit, akiket a városi ösztöndíjakra érdemesnek tart. A névsort a bizottság áttette a tanáshoz. Az ülés egy ünnepies aktussal fejeződött be, amennyihen ekkor mutatkozott be a bizottsági tagoknak Fennesz Károly, az újonnan kinevezett tanár.

— Wlassics Gyula és Fráter Loránd Debrecenben. Ma délután hatalmas automobil robogott be Debrecen utcáira. Az automobil érdekes vendégeket hozott a városba. Wlassics Gyula volt közoktatásügyi miniszter és Fráter Loránd a dal-költő érkeztek nagy társaság kíséretében. Érsemlyéből jöttek s Debrecenben csak átutazóban vannak.

— Az Országos Magyar Iskolaegyesület jubileuma. Ezelőtt huszonöt esztendővel alakult meg az Országos Magyar Iskolaegyesület. Fennállásának huszonöt éves évfordulóját fényes ünnepség keretében üli meg október 7-én Budapesten, amelyre meghívta a várost, amely akkoriban belépett az alapító tagok sorába. — A képvisel etésről a legközelebbi tanácsülésen fog határozni a tanács.

— Megyei pályázatok. — A Sepsy Dezső halálával megüresedett árvaszéki ülnöki és a Dalmy Barna lemondása folytán üresen maradt harmad aljegyzői állásra beadott pályázatok határdeje ma járt le. Az árvaszéki ülnöki állás elnyeréséért dr. Cséke Sándor, Ludány Géza és Weszprémy Barna futnak, kik közül a hétfői közgyűlés választani fog. A III-ad aljegy-

zői állásra egyedül Eresey Gyula h. aljegyző pályázott s így az ő megválasztatása bizonyos. Az esetleg megüresedő szolgabírói állásra Ethey László közigazgatási joggyakornok adta be pályázati kérvényét.

— Tisza István balesete. Tisza István grófot — mint nagyváradi tudósítónk jelenti — sajnálatos baleset érte. A nagyváradi lóversenyeken — mint minden esztendőben — az idén is részt vett és — mint minden évben — az idén is megnyerte az első díjat. A vaskezü gróf azonban az ideai lóverseny után szerencsétlenül járt. Az erős finis anynyira kimerítette, hogy a célkarika elérése után felájultan esett le a lóról, a fia karjaiba. Rosszulléte azonban csakhamar elmúlt. A közönség Tisza grófot lóversenyterti győzelmé és állapotának jobbrafordulása után nagy ovációban részesítette.

— Ujoncok bevonulása. A cs. és kir. hadügyminiszterium rendeletéből az ujoncok ezidén nem okt. elsején, hanem október hetedikén, csütörtökön vonulnak be csapataikhoz. A póttartalékosoknak pedig október 5-én, kedden kell bevonulniok. Az egyéves önkéntesek azonban október elsején vonulnak be ezredeikhez.

— Árva gyermekek felruházása. A ref. egyház az évenként szokásos téliruha kiosztást október 7-én és 8-án tartja az egyház tanácstermében. Felruháznak ekkor 320 szegény, árva, gyermek, felerészben fiut, felerészben leányt. A legnagyobb elismerés illeti e nemes cselekedeteért az egyházat. Felhívjuk Debrecen intelligens társadalmának figyelmét erre a lélekiemelő ünnepélyre.

— Kanyaró az óvodában. A csapókerti óvodában az óvónő családjá körében kanyaróeset fordult elő. A polgármester ennek okáért a tisztí főorvos ajánlatára az óvodát két hétre bezáratta.

— Vendéglősök kongresszusa. A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége kedden délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését Budapesten, hová Debrecenből is többen utaztak fel. A közgyűlésen több százan jelentek meg úgy a fővárosi, mint vidéki koresmárok, vendéglősök és szállodások. A tárgysorozat letárgyalása után a választásokat ejtették meg. A megválasztottak közt több debreceni név is szerepel. A központi igazgatóság tagjai közt szerepel Hauer Bertalan, aki ezenkívül az igazgató tanács tagjai sorába is megválasztott Márkus Jenő és Weichinger Károly vendéglősökkel együtt. A kongresszus ma ért befejezést, amely elhatározta, hogy a jövő évben Kaposvárt tartja közgyűlését.

— A Debreceni Dalegylet szombaton este 8 órai kezdettel tartja meg házi estélyét. Akik a dalt szeretik, azoknak ez estélyen magas művészi színvonalon álló előadás élvezetében lesz részük. Az új, élénk életre pezsdült dalegyletnek ez első estélyét melegen ajánljuk a város művelt közönségének figyelmébe. Az est részletes műsorát vasárnapi számunkban hoztuk.

— Kifosztott lakoszoba. Peck Lajos Simonffy-utca 34. szám alatt lakó cipész-mester tegnap jelentést tett a rendőrség bünygyi osztályánál, hogy Nyil-utca 115. szám alatt levő lakását, ahol ezelőtt régebben lakott, — ismeretlen tettesek kifosztották. Peck Lajos a nyil-utcai lakásából időközben Debrecenből

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Löfkovits Arthur és Társa
cégnél, DEBRECZEN, Piac-utca 38

Nagyváradra költözött. A szobáját bezárva hagyta hátra, melyet azonban mikor vizsátért Nagyváradról — feltörve talált. A lakásból több butorneműt és főzőedényt lop-tak el. A rendőrség nyomoz az ismeretlen tettes után.

— **Vasutas árva napja.** Az a meleg és általános érdeklődés, mely lépten nyomon nyilvánul a vasutas árva iránt, kötelességévé tette a vasutas árvaügyi bizottságnak, — hogy míg az árva napja lezajlik — az érdeklődő közönségre való tekintettel a „Vasutas Otthon” (Piac utca 9., az udvarban) helyiségében d. u. 5 órától este 8 óráig hivatalos órákat tartson. Mit azzal a szives figyelmeztetéssel hozunk tudomásra, hogy ottan úgy levél, mint szóbeli kérézősködésekre készséggel nyújt felvilágosítást a vasutas árvaügyi bizottság. Egyben a ma délután 5 órakor tartandó nagygyűlésre a t. érdeklődők ez uton tisztelettel meghivatnak.

— **Jóslás az őszi.** Meteor írja: Nagyobb és pedig erősen csapadékos jellegű változatni az időjárást a szeptember 29. és 30-iki változási napok hatásköre van hivatva, melyet még követőleg is változatos jellegű időt várhatunk egész az október 6-iki változási napig. Ezután azonban újra állandóbb enyhébb napokra számíthatunk s a változóbb időjárást a 12-iki vezeti be, inkább hűvös, mint csapadékos jelleggel. A 18-iki alakít keveset, az enyhébb száraz napkitörések es-tére meg még melegebb jelleg felé, míg a 26., 27. és 28-iki változási napok már az igen kellemetlen őszi csapadékos, esetleg a hideg időt vezetik be, különösen napfolt-tömörülé-sek esetén. — Szeptember hó változási nap-jai még: 22., 29. és 30-ára esnek, — míg október hóban ezek 6., 12., 13., 14., 18., 22., 26., 27. és 28-án állanak be. Legerősebb ha-tásnak a 6., 12., 18. és 25-ikiak. A 6. eny-hébb, 12. szeles, hűvös részben csapadékos, a 18. újra enyhébb, száraz, a 26-iki hűvös, csapadékos, esetleg hideg jelleggel, mely deret, sőt fagyot is hozhat s e jelleggel e hónap végéig megmarad. Október tehát eléggé változatos hónapnak ígérkezik, eny-hébb időközökkel, de végén két külső boly-gónak, leginkább a Szaturnusznak befolyása folytán a hidegebb jelleg is érvényesülhet.

— **Öngyilkos cipészegéd.** Ma dél-után Nagy József 38 éves cipészegéd akart véget vetni életének. Nagy József boros ál-lapotban a Degenfeld-tér 4. számú házba akart bemenni, ahol dolgozni szokott. — Az öngyilkosságot a kapu alatt kísérelte meg, ahol egy kis darab marólugot nyelt le. Az arra járók csakhamar észrevették az esetet, akik még idejekorán megjelentek és az ön-gyilkos cipészegédet a kórházba szállít-tották. Állapota nem súlyos.

— **Feltört éléskamra.** A tetéleni esendőrségnél Rác Boldizsárné feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik éléskam-ráját feltörték. Szerdára visradó éjjel történt a dolog s a tolvajok az éléskamrából 84 ki-logramm búzát, 42 kilogramm buzalisztet zsákostul, 18 kilogramm disznózsirt és 6 üveg bort elloptak. A tetéleni esendőrség a nyomozást azonnal megindította és pedig szép eredménnyel, mert a tetteseket Rab Imre 22 éves, Kiss József 22 éves és Kiss Gábor 22 éves tetéleni lakosok személyében letartóztatta. A lopott élelmi szereket Kiss Gábornál 3 kgr. buza liszt kivételével meg is találták. A tettesek beismerték a lopást s a esendőrség őket letartóztatta.

— **Betegség miatt a halálba.** Bete-ges asszony volt Bőszörményben Sóvágó Ist-vánné 47 éves asszony. Most újra visszaesett régi betegségébe, amelytől szabadulni akart és kereste a halált. Tegnap, mikor senki sem volt a házban, felakasztotta magát. Amikor észrevették, már nem segíthettek rajta, mert halott volt. A bőszörményi rendőrség értesít-tette a debreceni ügyészséget az esetről, amely a temetési engedélyt megadta.

— **Magyar címer a nemzeti isko-lákban.** Pár nap előtt megirtuk, hogy Ap-ponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az ország összes népiskolaiban a magyar címert, államiságunk jelvényeit a tantermekben ki kell függesz-teni. A rendelettel egyidejűleg a közokt. mi-niszterium szét is küldte a címereket, azon-ban a nemzetiségi iskolák különböző ürügyek alatt mindeztideig halogatták az állami jel-vények kifüggesztését. A közoktatásügyi miniszter most egy erélyes rendelettel utasította a tanfelügyelőket és tankerületi fő-igazgatóságokat, hogy előbbeni rendeletének mielőbb érvényt szerezzenek s tegyenek je-lentést, mely iskolákban és mi okból nem hajtották végre rendeletét s ahol nemzetiségi okokból az állam ellen való tüntetés képpen tagadták meg a címerek kifüggesztését, in-dítsanak fegyelmi vizsgálatot.

— **Akar nőszülni?** Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5-500,000 korona va-gyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nél-küliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, ír-janak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

— **Szakmányos vincellér kerestetik homoki szőlőbe. Cim a kiadóba.**

— **Okos megoldás.** A kisvonatra fel-száll két atyafi s az egyiknek szemébe tűnik, hogy a kocsisnak a sipja zsinegen lóg. Nem tudja a dolgot megérteni, megkérdi a ko-máját.

— Hallja kend, nem tугya, mir van a sip arra a zsinegre kötve?

— Hát már mir másir — felelt a koma — hogy le ne nyelje.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Csikoly Ida ref. 7 hónapos, Zelviszky Mar-git ág. ev. 3 hónapos.

— **Lapunk minden előfizetője in-gyen kapja az országos hírű, pontos cím-tárral ellátott Debreceni Képes Ka-lendáriomot. Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.**

— **Szerencsés számok.** Az osztály-sorsjáték mai húzásán a következő számok nyertek nagyobb nyereményeket:

40,000 koronát: 91801.
20,000 koronát: 69394.
10,000 koronát: 37539.
5000 koronát: 105621.
2000 koronát: 2367 9558 19588 29689
10947 24988 25103 34081 36139 47967
53402 54935 59844 61069 73853 77683
78683 84462.

A többi kihuzott számok 1000 koronát nyertek.

— **Nem kell hirdetés, se reklám a Rózsa-féle női-leány felöltő és kalap áruházának, mert ugysis mindenki tudja, hogy ott a legnagyobb választékban minden szép, jó és olcsón szerezhető be, kizárólag csak Debrecen, Kistemp-lom-bazar.**

— **Antidol fejfájás és nátha ellen a leg-jobb gyógyszer.** Kapható minden gyógyszer-tárban. Ara 60 fillér.

— **Lapkihordók fix fizetésre, rikkancok magas jutaléokra fel-vétetnek lapunk kiadóhivatalába gróf Degenfeld-tér 2. sz. I. em.**

— **Könyvkötészeti munkákat Dávid-házy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.**

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szap-panok, olcsó szabott árak mellett kap-hatók.**

— **Alföldy Károly táncintézetében az őszi tanfolyam szept. 11-én megkezdődik.** Beiratásokat elfogad lakásán, Péterfia-utca 2. szám. Telefonszám 510.

— **Iskola-táskák a legnagyobb vá-lasztékban kapható Mentze Henrik áru-házában, Kossuth-u. 4.**

SZÍNHÁZ.

* **Színházi bérletek.** Ma a kö-vetkezők jegyezték elő színházi bér-letet: Ungváry József (tám.), Rauch-bauer Jenő (tám.), özv. Jobbágy Ist-vánné (tám.), Erőss Lajos püspök (páholy), Riekl Antal (páholy), Kom-lóssy Arthur (páholy), Szénássy György (tám.), dr. Széll Kálmán (páholy), Fazekas Sándor (páholy), Neumann Joachim (tám.), Radáko-vics Géza (tám.), Szunyogh Sándor (páholy).

* **Színészek szerződés nélkül.** Az országos színészegyesület jelentése szerint mintegy 500 színész van szerződés nélkül. E bajon orvosolandó a színészek vasárnap tartott értekezletén Kóhalmy Andor azt in-dítványozta, hogy a szerződés nélküli színé-szekből három-öt stacione társulat alakítás-sék, melyek az egyesület és a kormány tá-mogatásával azokon a helyeken, ahol állandó téli színészet nincs, rendezzenek előadásokat. Ez a terv azonban annyira kivihetetlennek látszik, hogy ebben bizakodni hiu remény-kedés volna a szerződés nélküli színészek részéről.

TÁVIRATOK.

Készülő vihar.

A képviselőház első ülése.

Budapest, szeptember 22. A N. F. P ma esti számában érdekes politikai szenzá-ciót közöl. Azt írja, hogy a Justh-csoport mindenáron azon van, hogy az első, a szept-ember 28-iki képviselőházi ülés sima lefolyá-sát megakadályozza. Hír szerint felelősségre akarják vonni a kormányt azért, hogy új kibontakozási módot tárgyalt. A képviselőház elnapolását minden eszközzel megfogják aka-dályozni s mint a német újság írja, nagy viharokra van kilátás. Ha a képviselőházat elakarják napolni, legalább is 40 szónokot küldenek hareba. Az első képviselőházi ülés-en egyébként Nagy György a romániai zászlósértés, Maniu Gyula pedig Apponyi nyelvrendelete ügyében fog interpellálni. — Justh Gyula külömben holnap érkezik Buda-pestre s szombaton teszi meg intézkedését a Ház összehívására.

Az új nagyvárad püspök.

Nagyvárad, szeptember 22. Most már bizonyos, hogy a megüresedett nagyvárad püspöki székre Lányi Józsefet nevezik ki. — Kinevezését legközelebb hivatalosan is publi-kálni fogják.

Ismét földrengés Calabriában.

Reggio di Calabria, szeptember 22. Ma reggel 8 óra 35 perckor igen erős földrengés volt. A lakosság megrémült.

Forgács gróf távozása.

Bécs, szeptember 22. Forgács gróf hír szerint legközelebb megváltik a belgrádi nagy követségtől és a külügyminiszteriumban nyer alkalmazást. A hír valódiságát illetékes helyeken tagadják.

Karhatalommal bezárt szanatórium.

Budapest, szeptember 22. A Wettenstein-féle tüdőbeteg-szanatóriumot, amely a főváros határában van, ma Fazekas Agoston alispán karhatalommal bezáratta és a betegeket erőszakkal elvezettette. A szanatórium bezáratásának állítólag a Wettenstein ellen indult hajszja az okozója.

A Haverda-ügy.

Szabadka, szeptember 22. A Haverda-féle bünpörben letartóztatott Haverda Mariska, Vojtha Antal és Jánosi Aladár ellen a vizsgálati fogáságot a szabadkai törvényszék okt. 24-ig meghosszabbította. A szenzációs bünpörben a szabadkai esküdt-szék még október havában fog ítélni.

A spanyol háború.

Madrid, szeptember 22. Melillából jelentik: Mizzian-t, a harkák vezérét a tegnapi ütközetben elfogták. A harcot Demi Sikár és a Rhagana-törzsek ellen folytatják a spanyolok.

Párbaj-mánia.

Szekszárd, szeptember 22. A városban valóságos párbaj-mánia dühöng. Ezuttal a pénzügyigazgatóság tisztviselői körében folyó pár viaskodások. Ledniezky Mihály pénzügyi számviszt kihívta Hány Béla pénzügyi számellenőrt, Bures Miklós törvényszéki jegyző Koneskó Andor pénzügyi számvizsgálóval verekedett. Ennek végeztével Koneskó Andor Stetka Gyula mérnökkel vívott kardpárbajt és végül Koneskó Andor Udvarhelyi József pénzügyi számellenőrrel mérte össze kardját. A párosviaskodásoknál kis karcokon kívül csak annyi kár esett, hogy az összes tisztviselőket párbajozás miatt felfelmentették.

Közgazdaság.**Budapesti gabonatözsde.**

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 22.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 70,000 méter-mázsa került forgalomba 5—10 fillérel drágább áron. — Egyéb gabonanemek szilárdak. Idő: borus.

Buza októberre	14 01—02
Buza áprilisra	14 09—13
Rozs októberre	9 78—79
Zab októberre	10 10—11
Rozs áprilisra	7 45—46
Zab áprilisra	7 69—70
Tengeri szeptemberre	0 00—00
Tengeri májusra	7 08—09
Repece augusztusra	00 00—00

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megtámadott csöszök.** Lénárt Sándor és Molnár István hajduszoboszló határában levő csöszök hatóság elleni erőszak címén feljelentést tettek ifj. Tar István 30 éves és Kállai Mihály 49 éves szoboszlói gazdák ellen. A csöszök ugyanis kilenc ellopott buzakereszt keresésére indultak s be-

tértek Tar István tanyájára is. A két vádlott nem jó szemmel nézte a csöszöket s szidalmazni kezdték, majd kibuktatták őket a tanyából. Tar János tettének elkövetését tagadta s az nem is bizonyosodott rá. Tar Istvánt felmentették, míg Kállayt 8 napi fogházra ítélték. Az ítélet jogerős.

REGÉNY CSARNOK.**A nagy rejtély.**

— Folytatás. —

— Hárfámat! — kiáltá. — A zene fel fog villanyozni.

Ariel elhozta neki hárfáját.

— Uram! — szóltam esodálkozva. — Mi lelte?

Kezével intett, esendet parancsolva.

— Óda a képelethez! — jelentő szin-padias kémozdulattal, hozzám intézve szavait. — A zene és szöveg Dexter szerepménye. Csend! Figyelem!

Ujjai gyöngén végig vonultak a hurokon, de nem teremtettek elő dallamot, nem hívtak fel szavakra. Rövid idő múlva keze lehullott, feje szeliden előre hanyatlott, míg a hárfá keretén nyugedott.

En felugrottam és közelebb léptem hozzá.

Karját érintém és nevéen szólítottam.

Ariel azonnal közénk lépett, fenyegetőleg rám tekintve. Ugyanazon percben Miserrimus Dexter felemelte fejét. Hangom elhátott értelméhez. Sajátságos, szemlélő nyugodtsággal szememben, mit soha sem láttam még szemekben, hosszasan rám tekintett.

— Tedd el a há fát, — szólt Arielhez, bágyadt hangon beszélve, mint az igen-igen fáradt ember.

A gonosz, féleszü teremtés, merő ostobaságból vagy határozott konokságból, még egyszer felháborította őt.

— Miért, uram! — kérdő, merően reá bámulva, míg a hárfát karjaiban dédelgette. — Mi lelte? Hol marad a történetem?

— Nem kell a történet, — vágtam szavába. — Sok mondani valóm van Dexter urnak, mit eddig el nem mondtam még.

Ariel felemelte otromba fejét.

— Ön akarja, amint látom! — szólt, míg felém közeledett.

E percben ura hangja megállítá.

— Tedd el a hárfát, te bolond! — ismétlé keményen. És várj a történetre, míg kedvem lesz elmondani.

Ariel alázatos megadással visszavitte a hárfát helyőre.

Miserrimus Dexter közelebb toltá székét az enyémhez.

(Folyt. köv.)

Vászon, Fehérnemű,

Asztalnemű,

Ágynemű,

Zsebkendő,

Harisnya

Donogán

és Somossy

cégnél

Debreczen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára

Kaszanyitzky Endre

főutcza üzletébe

megérkeztek és nagy választékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali, függő, salon, ebédlő és hálószobai villany-csillárok és lámpák,

melyek a legmodernebb és legszolidább kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Olosó árak.

Kitünő áru.

Vendéglői és kávéházi felszerelések

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl.

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

UJ TEJCSARNOK
BETHLEN-UTCA 12. SZÁM ALATT.

Gróf Károlyi Klára-majori tejgazdaság kezeléségének tejesarnoka, mint higienikus tejtermelő-intézet üzemét folyó évi október hó 1-én nyitja meg. Ott kapható lesz egész nap

kitünő minőségű, tisztán kezelt uradalmi teljes tej, I-a tea-vaj, habtejszin, kávétejszin, tejfe', turó, főlözött tej és mindenféle különlegességek minden mennyiségben.

Viszontelárusítóknak és nagyban vásárlóknak kedvezményes árak.

Házhoz szállításokat elvállalunk

Szétküldésre előjegyzések délelőtt 9 és délután 3 óráig eszközöltetnek. Tejkihordásra asszonyok vagy leányok felvételnek. Jelentkezni lehet délután 2—3 óráig.

Mi nem versenyzünk az árakkal, hanem az áruk minőségével, amely fényesen igazolja e nagynevű uradalom származását.

Legbiztosabb szépítőszert a

FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.
Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkíméletesebb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona
Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona
Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerész részénél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU” gyógyszerész.

A haj a legszebb disze az embernek!
A legnemesebb és legtermészetesebb hajápolószert a

DR. DRALLE-FÉLE NYIRFAVIZ

jósága és hatása eddigelé elérhetetlen.

Egyszeri használat után nélkülözhetetlenné válik.

Nyirfa-illatszer-tár:

DRALLE-GYÖRGY HAMBURG

Megteremtője az eredeti készítménynek.

Nagybani lerakat Ausztria és Magyarország részére:

Hoffmann M. és Társa, Tetschen a. E.

Villamos világítást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyá ak, kastélyok saját üzemi berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Piac-u. 77.
Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolf-ram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

A

BORSOS-féle

HAJSZESZ a legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. Hatása bámulatos. Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredezését. NŐTETI A HAJÁT és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában
DEBRECZEN.

6548—1909. szám.

Gabonaszállítási hirdetés.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság magtárjai részére szállítandó gabonaműek biztosítása céljából 1909. október hó 18-án d. e. 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A tárgyaláson részt venni óhajtok felhivatnak, hogy az egy kor. bélyeggel ellátott és 5000 (ötezer) korona készpénz, avagy állami értékpapír bántapénzzel felszerelt írásbeli ajánlataikat a versenytárgyalás napjának délelőtti 10 órájáig az alóliert erdőigazgatóságnál nyújtsák be.

A szállítandó gabona mennyiség a következő:

A bocsközi magtárba	120 q buza,	140 q rozs
A rahói	185 " "	690 " "
A körösmezői	185 " "	640 " "
A felsővisői	300 " "	1150 " "
Osszesen	790 q buza,	2620 q rozs

Az árlejtési és szállítási feltételek az alóliert erdőigazgatóságnál, a bustyaházi m. kir. erdőhivatalnál, a bocsközi faraktárgondnokságnál, a rahói, mezőháti és visői erdőgondnokságoknál nemkülönböztetve a nagykárolyi, debreceni és beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságoknál tekinthetők meg.

Az árlejtési feltételekbe ütköző, avagy a későn érkező és az utóajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

M. kir. erdőigazgatóság.

URSUS

a legtökéletesebb rendszerű

BORSAJTÓ

a 3-ik erőáttétellel felülmulja minden más szerkezetű sajtó nyomóképességét, ACZEL esavar és keretszerkezettel, a must vasrészekkel nem érintkezik, miáltal a bor megfeketedését kizárja, a törköly egydarabban kivethető.

Képes árlap pinczefelszerelési cikkekéről és borsajtókról ingyen és bérmentve.

Tóth Gyula Debreczen.

HIRDETÉSEK

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításán államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngélgedők, vérszegények lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító

TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete bel- és külföldi szövöttek valamint hadi felszerelési cikkek nagy választékú raktára

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

Elvállal a legújabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar-, dísz- és viselő ruhákat papi reverendákat, palástokat és fővegeket a legjutányosabb árak mellett készítenek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tiszték és egyéves önkéntesek

a legelegánsabban szabályszerint kiváló olesó árban felszereltetnek. Az anyag jó minőségért valamint előírás szerinti elkészítésért felelőséget vállalok.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálom.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. o. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.**
- Ha lakást keres — ott talál.**
- Ha alkalmazást keres — ott talál.**
- Ha tartsat keres — ott talál.**
- Ha oktatást keres — ott talál.**
- Ha butort keres — ott talál.**
- Ha hangszert keres — ott talál.**

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Dezső”, „Jenő”, „D. V.”, „Böske”, „Kálmán”, „Ezerjő”, „Színház-háti”, „Csak egyet”, „Nánási”, „Pipacs”, „K. Z.” jeligére.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni urfiatember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda” jeligére kérek.

„Május” irjon a kiadóba „Szalmaözeveg” jeligére, az egekre kérem.

„Kék nefelejts”. Miért vár levelével? Miért nem válaszol azonnai, hisz tudja, hogy sorait epedve várja a kis gazdász.

Drága mindenem, leveled vettem s a kitűzött találkozási percre ott leszek. Ismerető jelem piros szegfü. Addig is a viszontlátásra.

Ajánlat.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félégyháznál. Villanyüzemű kávé pörkölte a kirakban Piac- és Miklós-utca sarkok. 6

Eladó szép fajkörte (Diel vajonc) kilója 40 fillér. Egymalom-utca 4.

Egy csinosan butorozott szoba, teljes állatással kiadó József királyi hereg-utca 34.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő uriférfy. Cim a kiadóban.

Írásbeli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Blattner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Udvari lakás, két-két szobás, előszoba, konyha, kamara, pince, fűskamrával minden órán kiadó, jó viz az udvarban. Egymalom-utca 5. szám.

Műhelynek világos pince kiadó. Értekezhetni István-gőzmalom portánál. Ócska deszka kerestetik.

Két raktár november 1-re kiadó, Csapó-utca 50. sz.

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legregibb könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Külön bejárati garçon lakás, elegánsan butorozva (gáz, parkett) a piacon kiadó. Cim a kiadóban.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Kereslet.

Szakmányos vincellér

kerestetik homoki szőlőbe. — Cim a kiadóhivatalban.

Könyvelő, több évi gyakorlattal, ki az egyszerű könyvvitelben és önálló magyar levelezésben teljesen jártas, magyar levelező stenogramot jól ír, írógépen biztosan és gyorsan dolgozik, nagyobb villamosági vállalatnál azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Könyvelő! mérlegképes, október hó 1-ére kerestetik. Cim a kiadóban.

Ügyes mosónő kerestetik. Cim: Varga-utca 12.

Kerestetik két egymásba nyíló hónapos szoba, lehetőleg a Piac-utcán. Cim a kiadóhivatalba adandó.

Lakatos segéd és tanuló felvétetik Csillag-utca 25. szám alatt.

Keresek 3 személyre szőlő butorozott szobát. Cim a kiadóban.

Egy jó családból való fiu tanulónak Juhász István épület- és műlakatos vállalatánál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Eladás.

Eladó idel, saját termésű must, 200 hektó Rizling és Ezerjőből Molnár Lukácsnál, Debreczenben.

Eladó saját termésű, mult évi kitűnő Ezerjő, Rizling, Kövidinka bor, 200 hektó Molnár Lukácsnál, Debreczenben. Értekezhetni Kossuth-utcai üzletemben.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Bánkon 17 és fél hold föld, tanyaépület, 3 hold szőlő van benne, eladó. Értekezhetni lehet Jókai-utca 42. sz. alatt Szabó Józsefnél.

Egy hus, tej- vagy kenyérhordó féderes kocsis eladó. Csapó-utca 40.

Bihar-Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az idej termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. hereg-utca 53.

Vetni való buza eladás. Szép, tiszta, 80-81 minőségű buza, tisztán kirostálva kapható, kisebb és nagyobb mennyiségben. Cim a kiadóhivatalban.

Babot, diót, kölest és egyéb magvakat vesz Zipsér Samu, Temesvár.

ISKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott áron beszerezhető:

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők.

Paplanok, matrácok, agylopedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gypaju Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

Padló lakk

minden színben, dobozonként 60 krajcar

a Festékgári raktárban

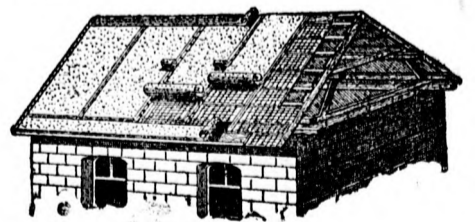
Hatvan-utca 8. szám. Telefon 205. szám.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénzavas- és villamviz-fürdők. Ivó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

Biehn Asphalt fedőlemezei

Vaskályhák

Takarék tüzhelyek

Francia konyhák

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.